

Fjerning av trær med ringbarking og stubbebehandling

Av FAGUS-rådgiver Inger Sundheim Fløistad

Grunnen til at mange trær har så god spredningsevne er deres naturlige evne til formering. Noen ganger kan trærnes spredning bli i største laget, for eksempel på friarealer. Dersom tiltak ikke settes i verk kan resultatet bli at området gror igjen.

Ved felling av store løvtrær er det kjent at en del arter kan reagere med oppslag av mange nye skudd. Disse skuddene kan være svært vekstkraftige, fordi de har hele stubben og rotsystemet som næringskilde. Det vanligste er at de nye skuddene bryter fra hvilende knopper nær rothalsen, såkalte stubbeskudd. Bjørk, svartor og selje er treslag som lett danner stubbeskudd etter hogst. For andre treslag er det først og fremst adventivknopper på røttene som bryter etter hogst, det vil si rotskudd. Osp er et velkjent eksempel, men også gråor og vanlig bjørk kan sette rotskudd etter felling.

Ringbarking

Arter som setter skudd fra rotsystemet, vil reagere på sterk beskjæring eller felling ved å sette mengder av nye rotskudd. Et slikt forløp kan motvirkes ved å sulte ut rotsystemet. Teknikken kalles "sokking".

Her er ringbarking gjennomført i et lite skogholt i forkant av planlagt fjerning av trærne.

Den går ut på å ringbarke treet om våren året før det skal felles. På denne måten hindrer vi transporten av sukkerstoffer ned i rota, slik at det ikke blir mye opplagsnæring igjen for eventuelle rotskudd å leve på etter at treet er felt. For store trær kan det være nødvendig å la treet stå over mer enn en sommer før det felles, hvis en skal unngå oppslag av rotskudd.

Kjemisk bekjemping

Alternativet til ringbarking er kjemisk stubbebehandling etter felling. Den beste tiden for stubbebehandling vil være om høsten, men behandlingen kan foretas hele året dersom det ikke er frost. På grunn av rottrykket om våren bør stubbebehandling unngås i perioden mars til mai.

Stubbebehandling gjennomføres ved å pensle stubben eller snittflaten etter kapping med et glyfosatpreparat (for eksempel Roundup). Preparatet blandes med vann i forholdet 1:4. Middelet påføres enkelt med en pensel eller en liten sprayflaske. En må unngå å få væske på grønne deler av planter som skal tas vare på.

Ved behandling av osp og andre treslag som setter rotskudd, må behandlingen gjennomføres snarest mulig, helst med en gang eller 1-2 døgn etter felling. Dersom en allerede har felt et tre og har fått problemer med rottoppslag, kan en kutte ned et utvalg av disse og "stubbebehandle" på samme måten. På grunn av rot-sammenvoksninger behøver en ikke behandle alle oppslagene.

Her var det felt et par store osper uten at tiltak ble gjennomført for å unngå rotskudd. Området er helt gjengrodd med vekstkraftige rotskudd.

Virkingen av stubbebehandling vil være bedre jo lavere stubbe som blir satt igjen. Dersom det er et stort tre som er felt, vil det være tiltrekkelig å behandle den ytterste sonen av stubbesnittet, det vil si barken, kambiet og den levende delen av veden.

Hvis en skal gjennomføre stubbebehandling på et større område, kan en bruke et fargestoff for å gjøre det lettere å se hvor behandling er gjennomført. Brekkfarge som fargehandelen tilsetter i beis/maling kan benyttes. Stubbebehandling står ikke angitt på bruksområdet for hobbypreparater av glyfosat. Det er derfor kun personer med godkjent autorisasjon for bruk av plantevernmidler som kan gjøre denne behandlingen.